

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

HEMŞİRELİK

*HEM 209 HEMŞİRELİK TARİHİ DEONTOLOJİSİ ve
BAKIM ETİĞİ*

ÖĞR. GÖR. DR. ZEYNEP SAĞLAM

Hemşirelik ve Meslekleşme Süreci
İş ve Meslek Kavramları, Meslekleşme Ölçütleri

HEM 209 HEMŞİRELİK TARİHİ DEONTOLOJİSİ ve
BAKIM ETİĞİ

Hafta-3

İçerik

- İş ve Meslek
- Meslek Kriterleri
- Meslekleşme

İş

- «bir sonuç elde etmek, herhangi bir şey ortaya koymak için güç harcayarak yapılan etkinlik, çalışma» (TDK)

Meslek

- «belli bir eğitim ile kazanılan, sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş» (TDK)

Flexner' in tanımladığı kriterlere göre meslek

- Temelde zihinseldir ve üst düzeyde bireysel sorumluluk gerektirir.
- Öğrenilebilen, yenilenebilen ve araştırmalarla yeniden üretilebilen bilgi birikimine dayanır.
- Teorik olmanın yanı sıra pratiktir.
- İleri düzeyde özelleşmiş mesleki eğitim süreciyle öğretilebilir.
- Üyeler arasında güçlü bir iç örgütlenme ve iyi gelişmiş grup bilinci vardır.
- Meslek üyeleri birbirlerine yardım etmeye eğilimli ve toplum yararına çalışmaya isteklidirler

- Povalko'ya göre bir işi meslek yapan 8 kriter;
  - Teorik bilgi, yapılan işin temel sosyal değerlere uygunluğu, eğitim süresi, motivasyon, otonomi, bağlılık bilinci, birlik bilinci ve meslek ahlakı yasasıdır.

Meslek ve İş Arasındaki Temel Farklılıklar

İş

- Eğitim iş başında gerçekleşir.
- Eğitimin süresi değişir.
- Değerler, inanç ve etik işe hazırlıkta belirgin özellikler değildir.
- İşe bağlılık ve kişisel kimlik genellikle zayıftır.
- Çalışanlar işveren tarafından denetlenir.
- Kişiler sıklıkla iş değiştirir.
- Sorumluluk genellikle işverene aittir.

Meslek

- Eğitim üniversitede gerçekleşir.
- Eğitim süresi uzundur.
- Değerler, inanç ve etik mesleğe hazırlığın ayrılmaz bir parçasıdır.
- Mesleğe bağlılık ve kişisel kimlik güçlüdür.
- Çalışanlar özdenetime sahiptir.
- Kişiler mesleği değiştirmek istemezler.
- Sorumluluk bireylere aittir.

Meslek ve Hemşirelik

- Kelly, Flexner'in geliştirdiği ölçütleri biraz daha geliştirerek 1981' de tekrar yayımlamıştır. Kelly'nin geliştirdiği ölçütler şunlardır:
- 1. Toplumun sağlığı ve insanlık için hayati olan hizmetleri sunmalı,
- 2. Araştırmalarla sürekli yenilenen ve geliştirilen bir bilgi birikimi olmalı,
- 3. Hizmet entellektüel aktiviteleri içermeli ve bireysel sorumluluk alma hizmetin güçlü bir özelliği olmalı,

- 4. Meslek üyeleri yüksek öğrenim (lisans) veren kurumlarda eğitilmeli,
- 5. Meslek üyeleri, mesleki politikaların oluşturulması ve davranışlarının kontrolünü elinde tutmalı ve bağımsız olmalı,
- 6. Meslek üyelerinin verdikleri hizmet onları güdülemeli,
- 7. Meslek üyelerini yönlendiren ve mesleki kararlarına rehberlik eden etik kodlar olmalı,
- 8. Uygulama standartlarını belirleyip, mesleğin gelişimini destekleyen bir mesleki örgütü olmalıdır.

Kaynakça

- Karadağ A. *Meslek Olarak Hemşirelik*. Atatürk Üniv. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. Cilt:5, Sayı: 2,2002
- Öner H. Üstün B. *Profesyonellik: Kavram Analizi*. DEUHYO ED 2014,7 (2), 151-155
- Özlük B., Sur H. *Türkiye’de Hemşireliğin Profesyonelleşmesi Kapsamında Değerlendirilmesi ve Avrupa Birliğine Uyum Süreci: Niteliksel Bir Çalışma*. Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi. Sayı / Number: 3 Cilt / Volume: 4, 2017
- Korkmaz F. *Meslekleşme ve Ülkemizde Hemşirelik*. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi *Hemşirelik Dergisi*. (2011) 59-67.
- Lahman D V. *Applied Ethics in Nursing*. Springer Publishing Company, Inc. 2006.
- Armstrong A E. *Nursing Ethics A Virtue-Based Approach*. Palgrave Macmillan. 2007.
- Burkhart A. M., Nathaniel A K. *Çağdaş Hemşirelikte Etik*. Çev Edit: Ş. E. Alpar, N. Bahçecik, Ü. Karabacak. İstanbul Tıp Kitabevi. 2013.

